

Τα βραχύχρονα φωνήεντα της αραβικής γλώσσας: «φατΧα», «ΝΤαμ-μα» και «κασρα»
حَرَكَاتُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ: فَتْحَةٌ وَضَمَّةٌ وَكَسْرَةٌ

Τυπικά, τα φωνήεντα της αραβικής γλώσσας είναι τρία (α, ου, ι). Τα εν λόγω φωνήεντα, δηλαδή (α, ου και ι), εάν είναι βραχεία (βραχύχρονα), λέγονται στα Αραβικά «Χαρακάτ» [حَرَكَات] που σημαίνει «κινήσεις». Για την προφορά των «Χαρακάτ» χρειάζεται περίπου ο μισός χρόνος που απαιτείται για την προφορά των αντίστοιχων μακρόχρονων φωνηέντων, δηλαδή [ا] που προφέρεται «ά», [و] που προφέρεται «ού» και [ي] που προφέρεται «ί».

Για τη γραπτή αποτύπωση των βραχύχρονων φωνηέντων χρησιμοποιούνται φωνητικά σημεία. Στην αραβική γλώσσα, η προφορά του γράμματος προηγείται της προφοράς του φωνητικού σημείου με το οποίο εκφέρεται. Εξαιρέση αποτελεί το φωνητικό σημείο που είναι πάνω ή κάτω από το γράμμα «‘αλιφ» [ا]. Στην περίπτωση αυτή, το φωνητικό σημείο προφέρεται μόνο του, δηλαδή το [ا] προφέρεται «α» και το [اِ] προφέρεται «ου».

Όπως θα δούμε παρακάτω, το φωνητικό σημείο «φατΧα» που προφέρεται «α» και το φωνητικό σημείο «ΝΤάμ-μα» που προφέρεται «ου», σημειώνονται πάνω από το γράμμα. Το «κασρα», δηλαδή το φωνήεν «ι», σημειώνεται κάτω από το γράμμα. Αναλυτικά:

Το «φατΧα» [الْفَتْحَةُ]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «α» και αναπαρίσταται ως σημείο πάνω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «φατΧα», δηλαδή το «α», γράφεται ως εξής: [ـَ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «φατΧα» ως εξής: [رَ] «ρα», [زَ] «ζα», [نَ] «ντα» και [دَ] «δα».

Το «ΝΤαμ-μα» [الضَّمَّة]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «ου» και αναπαρίσταται ως σημείο πάνω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «ΝΤαμ-μα», δηλαδή το «ου», γράφεται ως εξής: [ـُ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «ΝΤαμ-μα» ως εξής: [رُ] «ρου», [زُ] «ζου», [نُ] «ντου» και [دُ] «δου».

Το «κασρα» [الكَسْرَةُ]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «ι» και αναπαρίσταται ως σημείο κάτω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «κασρα», δηλαδή το «ι», γράφεται [ـِ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «κασρα» ως εξής: [رِ] «ρι», [زِ] «ζι», [نِ] «ντι» και [دِ] «δι». Αναλυτικά, δείτε τον πίνακα που ακολουθεί:

Η ονομασία التَّسْمِيَةُ		Το φωνητικό σημείο الْعَلَامَةُ الصَّوْتِيَّةُ	Η προφορά اللَّفْظُ
«φατ <u>Χ</u> α»	فَتْحَةٌ	ـَ	α
« <u>Ν</u> Ταμ-μα»	ضَمَّةٌ	ـُ	ου
«κασρα»	كَسْرَةٌ	ـِ	ι

Τα βραχύχρονα φωνήεντα της αραβικής γλώσσας: «φατΧα», «ΝΤαμ-μα» και «κασρα»
حركات اللغة العربيّة: فَتْحَة وَضَمَّة وَكَسْرَة

Τυπικά, τα φωνήεντα της αραβικής γλώσσας είναι τρία (α, ου, ι). Τα εν λόγω φωνήεντα, δηλαδή (α, ου και ι), εάν είναι βραχεία (βραχύχρονα), λέγονται στα Αραβικά «Χαρακάτ» [حَرَكَات] που σημαίνει «κινήσεις». Για την προφορά των «Χαρακάτ» χρειάζεται περίπου ο μισός χρόνος που απαιτείται για την προφορά των αντίστοιχων μακρόχρονων φωνηέντων, δηλαδή [ا] που προφέρεται «ά», [و] που προφέρεται «ού» και [ي] που προφέρεται «ί».

Για τη γραπτή αποτύπωση των βραχύχρονων φωνηέντων χρησιμοποιούνται φωνητικά σημεία. Στην αραβική γλώσσα, η προφορά του γράμματος προηγείται της προφοράς του φωνητικού σημείου με το οποίο εκφέρεται. Εξαιρέση αποτελεί το φωνητικό σημείο που είναι πάνω ή κάτω από το γράμμα «‘αλιφ» [ا]. Στην περίπτωση αυτή, το φωνητικό σημείο προφέρεται μόνο του, δηλαδή το [ا] προφέρεται «ι» και το [اِ] προφέρεται «ου».

Όπως θα δούμε παρακάτω, το φωνητικό σημείο «φατΧα» που προφέρεται «α» και το φωνητικό σημείο «ΝΤάμ-μα» που προφέρεται «ου», σημειώνονται πάνω από το γράμμα. Το «κασρα», δηλαδή το φωνήεν «ι», σημειώνεται κάτω από το γράμμα. Αναλυτικά:

Το «φατΧα» [الْفَتْحَة]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «α» και αναπαρίσταται ως σημείο πάνω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «φατΧα», δηλαδή το «α», γράφεται ως εξής: [ـَ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «φατΧα» ως εξής: [رَ] «ρα», [زَ] «ζα», [نَ] «ντα» και [دَ] «δα».

Το «ΝΤαμ-μα» [الضَّمَّة]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «ου» και αναπαρίσταται ως σημείο πάνω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «ΝΤαμ-μα», δηλαδή το «ου», γράφεται ως εξής: [ـُ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «ΝΤαμ-μα» ως εξής: [رُ] «ρου», [زُ] «ζου», [نُ] «ντου» και [دُ] «δου».

Το «κασρα» [الكَسْرَة]: Είναι το βραχύχρονο φωνήεν «ι» και αναπαρίσταται ως σημείο κάτω από το γράμμα της λέξης. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα – είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το βραχύχρονο φωνήεν «κασρα», δηλαδή το «ι», γράφεται [ـِ]. Για παράδειγμα, τα αραβικά γράμματα [ر] «ρ», [ز] «ζ», [ن] «ντ», και [د] «δ» προφέρονται με το φωνήεν «κασρα» ως εξής: [رِ] «ρι», [زِ] «ζι», [نِ] «ντι» και [دِ] «δι». Αναλυτικά, δείτε τον πίνακα που ακολουθεί:

Η ονομασία التَّسْمِيَة		Το φωνητικό σημείο الْعَلَامَة الصَّوْتِيَّة	Η προφορά اللَّفْظ
«φατ <u>Χ</u> α»	فَتْحَة	ـَ	α
« <u>Ν</u> Ταμ-μα»	ضَمَّة	ـُ	ου
«κασρα»	كَسْرَة	ـِ	ι

Το «σουκούν» —

السُّكُون

Το «σουκούν» [السُّكُون] γράφεται ως σημείο πάνω από το γράμμα σε σχήμα μικρού κύκλου και δείχνει ότι το γράμμα, πάνω από το οποίο βρίσκεται, δεν εκφέρεται με βραχύχρονο φωνήεν. Εάν υποθέσουμε ότι αυτή η παύλα — είναι ένα γράμμα του αραβικού αλφαβήτου, τότε το «σουκούν» σημειώνεται ως εξής: —

Παράδειγμα: (μπιν-τ) = (ب ن ت) = (بِنْت) (= κορίτσι κ.ά.)

Συνήθως, στον γραπτό λόγο το «σουκούν» [السُّكُون] παραλείπεται. Ωστόσο, σε αυτό το στάδιο εκμάθησης, για διδακτικούς λόγους, θα σημειώνουμε το «σουκούν» μέχρι να εξοικειωθούμε με αυτό το φαινόμενο. Αναλυτικά, δείτε τον παρακάτω πίνακα:

Το σημείο «σουκούν» عَلَامَةُ السُّكُون			
Η ονομασία التَّسْمِيَةُ		Το φωνητικό σημείο الْعَلَامَةُ الصَّوْتِيَّةُ	Η προφορά الْأَفْظ
«σουκούν»	سُكُون	◌ْ	∅

Το «‘αλιφ μαΚΣούρα»

أَلِفٌ مَقْصُورَةٌ

Το «‘αλιφ μαΚΣούρα», δηλαδή [ى], προφέρεται όπως το «‘αλιφ Ταουίλα» [أَلِفٌ طَوِيلَةٌ], δηλαδή «ά». Στην αραβική γλώσσα, το «‘αλιφ μαΚΣούρα» ακούγεται πιο έντονα από το τονισμένο «ά» στην ελληνική γλώσσα. Το «‘αλιφ μαΚΣούρα» βρίσκεται μόνο στο τέλος της λέξης, όπως για παράδειγμα στις λέξεις [مَقْفَى] «μαΚΧά» που σημαίνει «καφεενείο» και [مَعْنَى] «μαΧνά» που σημαίνει «νόημα». Αναλυτικά, δείτε τον παρακάτω πίνακα:

Το «‘αλιφ μαΚΣούρα» أَلِفٌ مَقْصُورَةٌ					
Η προφορά	Οι μορφές του γράμματος «‘αλιφ μαΚΣούρα» στο τέλος της λέξης				
	Στο τέλος της λέξης		Εντός	Αρχή	Η ονομασία στα Αραβικά
	Ελεύθερο	Ενωμένο			
«ά»	حَلَوَى γλυκό	مَرْمَى τέρμα (για ποδόσφαιρο)	∅	∅	«‘αλιφ μαΚΣούρα» أَلِفٌ مَقْصُورَةٌ

Το «τά' μαρμπούΤα»

التاء المربوطة

Η προφορά και η γραφή τού «τά' μαρμπούΤα»

Συνήθως, το «τά' μαρμπούΤα» σε μεμονωμένη λέξη προφέρεται σαν ένα πάρα πολύ αχνό «χ», όπως στη νέα ελληνική γλώσσα ή όπως προφέρεται ο φθόγγος «h» της αγγλικής γλώσσας, ο οποίος ακούγεται αμυδρά, όπως π.χ. στη λέξη «hero». Στην αραβική γλώσσα, το «τά' μαρμπούΤα» προφέρεται «χ» όταν δεν εκφέρεται με κάποιο φωνητικό σημείο, όπως για παράδειγμα στη λέξη [شَوْكَة] (Σαούκα[χ]) που σημαίνει «πιρούνι». Ωστόσο, αυτό το «χ» συνήθως δεν ακούγεται. Αυτό που ακούγεται στο τέλος της λέξης είναι το φωνήεν «α», όπως για παράδειγμα στις λέξεις [صُورَة] (Σούρα) που σημαίνει «εικόνα, φωτογραφία κ.ά.», [كَلِمَة] (καλίμα) που σημαίνει «λέξη» και [مَغَارَة] (μαγάρα) που σημαίνει «σπηλιά».

Περιπτώσεις προφοράς του «τά' μαρμπούΤα»

- Όταν το τά' μαρμπούΤα ακολουθείται από λέξη σε γενική πτώση, προφέρεται «τ»:

Παράδειγμα: [صُورَة جَزِيرَة] «Σούρατ τζαζίρα» (= φωτογραφία [ενός] νησιού)

- Το «τά' μαρμπούΤα» προφέρεται ως κανονικό «τ», όταν συνοδεύεται από ένα «Χαρακα» («φατΧα», «ΝΤαμ-μα» ή «κασρα»):

Παράδειγμα: [صُورَة] «Σούρατου», [صُورَة] «Σούρατα» και [صُورَة] «Σούρατι»

- Συνήθως, όταν η τελευταία λέξη της πρότασης καταλήγει σε «τά' μαρμπούΤα», τότε το «τά' μαρμπούΤα» προφέρεται μόνο σαν «α»:

Παράδειγμα: [هَنا صُورَة جَزِيرَة] «Χουνά Σούρατ τζαζίρα» (= εδώ [είναι] [μία] φωτογραφία [ενός] νησιού)

Εκτός από τις παραπάνω περιπτώσεις τρόπου προφοράς, το «τά' μαρμπούΤα» ακούγεται πάντα ως κανονικό «τ» όταν προηγείται ένα μακρό «άλιφ», όπως για παράδειγμα στη λέξη [حَيَاة] «Χαϊάτ» που σημαίνει «ζωή» ή όταν ακολουθεί επίθημα, όπως για παράδειγμα στη λέξη [جَزِيرَتَانِ] «τζαζίρατάνι» που σημαίνει «δύο νησιά». Αναλυτικά, δείτε τον παρακάτω πίνακα:

Μορφές και τρόπος γραφής τού «τά' μαρμπούΤα»			
Τρόπος γραφής		Μόνο στο τέλος της λέξης	
Ελεύθερο	Ενωμένο	Ελεύθερο	Ενωμένο
ة	ة	جَزِيرَة	شَوْكَة

Το «Σαντ-ντα»

الشَّذَّة

Το «Σαντ-ντα» είναι ένα ορθογραφικό σημείο της αραβικής γλώσσας και σημαίνει «τράβηγμα» ή «ένταση». Στον γραπτό λόγο, το «Σαντ-ντα» αναπαρίσταται ως εξής: εάν υποθέσουμε ότι η παύλα του παρακάτω πίνακα είναι ένα γράμμα της αραβικής γλώσσας, τότε το «Σαντ-ντα» σημειώνεται στον γραπτό λόγο, όπως φαίνεται παρακάτω:

Το « <u>Σαντ-ντα</u> »
Η θέση τού « <u>Σαντ-ντα</u> » είναι πάντα πάνω από το γράμμα

Το «Σαντ-ντα» σημειώνεται πάντα πάνω από το γράμμα, διπλασιάζοντας την ένταση της προφοράς του γράμματος, όπως για παράδειγμα στη συλλαβή [ـَم] «μ-μα» της λέξης [حَمَام] «Χαμ-μάμ» (= μπάνιο, λουτρό, χαμάμ). Στη λέξη αυτή, το «Σαντ-ντα» σημειώνεται πάνω από το γράμμα «μ» [ـَم] και προφέρεται «Χαμ-μάμ».

Για να επιτευχθεί η σωστή προφορά του «Σαντ-ντα», κάνουμε παύση στο πρώτο «μ» της λέξης προφέροντάς το ως άφωνο, και στη συνέχεια προφέροντας το δεύτερο «μ» με το φωνήεν που συνοδεύει το «Σαντ-ντα», όπως στον παρακάτω πίνακα:

$\overset{\circ}{\text{—}} + \overset{\cdot}{\text{—}} \Rightarrow \overset{\text{◌}}{\text{—}}$	حَمَام Χαμάμ	[حَمَام] Χαμ-μάμ
--	-----------------	---------------------

Το «Σαντ-ντα» απαντά σε όλα τα γράμματα της αραβικής γλώσσας, με εξαίρεση το γράμμα «‘αλιφ» [ا], [ى] και το γράμμα «τά’ μαρμπούτα» [ة/ة]. Το «Σαντ-ντα» δε σημειώνεται ποτέ στο πρώτο γράμμα της λέξης. Στην αραβική γλώσσα, κάθε δύο όμοια συνεχόμενα γράμματα αναπαρίστανται συνήθως με «Σαντ-ντα», με την προϋπόθεση το πρώτο όμοιο γράμμα να εκφέρεται με «σουκούν», δηλαδή να είναι άφωνο. Το δεύτερο όμοιο γράμμα προφέρεται με το φωνήεν που το συνοδεύει, όπως για παράδειγμα το γράμμα [ل] «λλ», στις ακόλουθες λέξεις:

- [أَتَعَلَّمَ] «‘αταξαλλαμου» (= μαθαίνω) και συλλαβίζεται ως εξής \Rightarrow [أ ت ع ل ل م]
- [تَعَلَّمَ] «ταξαλλουμ» (= εκμάθηση) και συλλαβίζεται ως εξής \Rightarrow [ت ع ل ل م]
- [مُعَلِّم] «μουξαλλιμ» (= δάσκαλος) και συλλαβίζεται ως εξής \Rightarrow [م ع ل ل م]

Αναλυτικά, δείτε τον ακόλουθο πίνακα:

Το «Χαμζατ αλΚαΤζ» [ء] στην αρχή της λέξης
هَمْزَةُ الْقَطْعِ فِي بَدَايَةِ الْكَلِمَةِ

Η προφορά και η ορθογραφία του «Χαμζατ αλΚαΤζ»

Το «Χαμζατ αλΚαΤζ», δηλαδή το [ء], είναι ένας φθόγγος της αραβικής γλώσσας που παράγεται στον λάρυγγα, εντός του οποίου γίνεται απότομη διακοπή της ροής του αέρα που βγαίνει από τους πνεύμονες. Για διδακτικούς λόγους, υιοθετούμε την απόδοσή του στην ελληνική γλώσσα με το σύμβολο (‘). Για την προφορά του «Χαμζατ αλΚαΤζ», γίνεται απότομη απελευθέρωση μικρής ποσότητας αέρα, ο οποίος ήταν εγκλωβισμένος στον λάρυγγα και κατόπιν προφέρεται σαν αντίστροφος λόξυγγας (!). Αν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» εκφέρεται με βραχύχρονο φωνήεν, πάνω ή κάτω από το οποίο σημειώνεται στον γραπτό λόγο, τότε πρώτα προφέρεται το «Χαμζατ αλΚαΤζ» και έπειτα το φωνήεν που το συνοδεύει, όπως στα ακόλουθα παραδείγματα:

- Η λέξη [أَنَا] (= εγώ) προφέρεται «‘α-νά»
- Η λέξη [إِنْسَان] (= άνθρωπος) προφέρεται «‘ι-νσάν»
- Η λέξη [أَخْت] (= αδερφή) προφέρεται «‘ου-χτ»

Όταν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» είναι άφωνο, δηλαδή εκφέρεται με «σουκούν», τότε προφέρεται με αχνή και απότομη διακοπή του αέρα, όταν φτάσουμε στο γράμμα [ء] ως εξής:

π.χ. στη λέξη [رَأْس] (= κεφάλι) το «Χαμζατ αλΚαΤζ» προφέρεται «ρα‘-ς»

Στη λέξη [رَأْس], το «Χαμζατ αλΚαΤζ» προφέρεται με αχνή και απότομη διακοπή της προφοράς στο σημείο που βρίσκεται το [ء] και στη συνέχεια με την προφορά του επόμενου γράμματος, δηλαδή «ρα‘-ς».

Γενικοί κανόνες ορθογραφίας του «Χαμζατ αλΚαΤζ»

Το «Χαμζατ αλΚαΤζ» ως γράμμα δεν ενώνεται με κανένα γράμμα στη λέξη, ούτε από τη δεξιά πλευρά ούτε από την αριστερή, από πάνω ή από κάτω. Όταν βρίσκεται στην αρχή της λέξης, γράφεται πάνω ή κάτω από μια ορθή γραμμή που αναπαρίσταται όπως το σχήμα του γράμματος «‘αλιφ», δηλαδή [ʾ]. Στην περίπτωση αυτή, η ορθή γραμμή [ʾ] δεν προφέρεται και είναι απλώς μια βάση του «Χαμζατ αλΚαΤζ». Αυτό που προφέρεται είναι το «Χαμζατ αλΚαΤζ» και έπειτα το φωνητικό σημείο που το συνοδεύει.

Αν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» εκφέρεται με «φατΧα» (‘α) ή με «ΝΤαμ-μα» (‘ου), τότε γράφεται πάνω από βάση, δηλαδή πάνω από το «ψευδογράμμα» [ʾ] «‘αλιφ»:

- π.χ. στη λέξη [أَخْت] (= αδερφή): «‘ου-χτ»
- π.χ. στη λέξη [أَنَا] (= εγώ): «‘α-νά»

Αν, ωστόσο, το «Χαμζατ αλΚαΤζ» εκφέρεται με «κασρα» (‘ι), τότε το εν λόγω «Χαμζατ αλΚαΤζ» γράφεται συνήθως κάτω από βάση, δηλαδή κάτω από το «ψευδογράμμα» [ʾ] «‘αλιφ»:

- π.χ. στη λέξη [إِنْسَان] (= άνθρωπος): «‘ι-νσάν»

Αναλυτικά, δείτε τους ακόλουθους πίνακες:

Τρόπος γραφής	Οι μορφές του «Χαμζατ αλΚαΤζ» στην αρχή της λέξης					
	Θέση και προφορά σε σχέση με το «ψευδογράμμα» [ʾ]					
ح	Πάνω από [ʾ]			Κάτω από [ʾ]		
	(ʾ̣)		(ʾ̥)		(ʾ̇)	
	Η προφορά	ʾ̣	Η προφορά	ʾ̥	Η προφορά	ʾ̇
	‘ου		‘α		‘ι	

Η γραφή του «Χαμζατ αλΚαΤζ» στην αρχή της λέξης	
أنا ↔ (.... - ء)	1
أخت ↔ (.... - ء)	2
إنسان ↔ (.... - ء)	3

Η ορθογραφία του «Χαμζατ αλΚαΤζ» εντός της λέξης και στο τέλος της λέξης

Σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες ορθογραφίας, όταν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» βρίσκεται στο εσωτερικό μιας λέξης συνήθως γράφεται πάνω από μία βάση. Οι βάσεις ή τα «ψευδογράμματα» πάνω από τα οποία μπορεί να γραφεί το «Χαμζατ αλΚαΤζ» είναι [ʾ], [ʾ̇] ή [ʾ̣]. Για να επιλέξουμε την κατάλληλη βάση, ακολουθούμε τους κανόνες κλιμάκωσης των φωνηέντων λαμβάνοντας υπόψιν ότι συνήθως η βάση αυτή, πάνω από την οποία γράφεται το «Χαμζατ αλΚαΤζ», εξαρτάται από το φωνήεν που έχει το «Χαμζατ αλΚαΤζ» και από το φωνήεν που έχει το γράμμα που προηγείται του «Χαμζατ αλΚαΤζ». Αναλυτικά:

Η κλιμάκωση των βραχύχρονων φωνηέντων από το ισχυρότερο στο πιο αδύναμο		
Αριθμός σειράς	Το βραχύχρονο φωνήεν	Η ανάλογη βάση
1	(ι) «κασρα» (ـ)	ـِ
2	(ου) «ΝΤαμμα» (ـُ)	ـُ
3	(α) «φατΧα» (ـَ)	ـَ
4	(ø) «σουκούν» (ـْ)	ـْ

Οι βάσεις του «Χαμζατ αλΚαΤζ» εντός της λέξης	
1	... َ - ... َ) ⇔ تَدْفِنَ
2	... ُ - ... ُ) ⇔ مُؤَنِّث
3	... ْ - ... ْ) ⇔ رَأْس

Παρατηρήσεις:

– Το «Χαμζατ αλΚαΤζ» γράφεται ελεύθερο, δηλαδή χωρίς βάση μέσα στη λέξη, όταν το ίδιο το «Χαμζατ αλΚαΤζ» εκφέρεται με «φατΧα» (‘α) και προηγείται ένα από τα δύο μακρόχρονα φωνήεντα [ا] «ά» ή [و] «ού», όπως για παράδειγμα στη λέξη [وَرَاءَكَ] «ουαρά’ακα», που σημαίνει «πίσω σου», και στη λέξη [ضَوْءَكَ] «ΝΤού’ακα», που σημαίνει «το φως σου».

– Σε περίπτωση που το «Χαμζατ αλΚαΤζ» είναι εντός της λέξης και προηγείται το γράμμα [ـ] με «σουκούν», τότε το «Χαμζατ αλΚαΤζ» γράφεται πάνω από το «ψευδογράμμα» [ـِ], όπως, π.χ., στη λέξη [خَطِيئَةٍ] «χαΤί’α», που σημαίνει «αμαρτία».

– Αν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» βρίσκεται στο τέλος μιας λέξης, συνήθως ακολουθεί τους κανόνες κλιμάκωσης ισχύος των φωνηέντων που ισχύουν όταν το «Χαμζατ αλΚαΤζ» βρίσκεται εντός της λέξης. Για παράδειγμα, το «Χαμζατ αλΚαΤζ» στο τέλος της λέξης γράφεται, όπως π.χ. στις λέξεις [شَاطِئِ] «ΣάΤι’» που σημαίνει «παραλία», [لُؤْلُؤِ] «λου’λου’» που σημαίνει «μαργαριτάρια» και [مَلَجَأِ] «μαλτζα’» που σημαίνει «καταφύγιο». Αναλυτικά, δείτε τον ακόλουθο πίνακα:

Η γραφή του «Χαμζατ αλΚαΤζ» με βάση στο τέλος της λέξης	
1	... (ئ - ...) ⇔ شَاطِئِ
2	... (ؤ - ...) ⇔ لُؤْلُؤِ
3	... (أ - ...) ⇔ مَلَجَأِ

Το «Χαμζατ αλΚαΤζ» σημειώνεται «ελεύθερο» επάνω στη γραμμή, όταν προηγείται το γράμμα [ا] «‘αλιφ» ή ένα γράμμα που εκφέρεται με [ـ] «σουκούν», όπως στα ακόλουθα παραδείγματα:

- Η λέξη [مَاء] (= νερό): «μά’»
- Η λέξη [سَّمَاء] (= ουρανός): «σαμά’»
- Η λέξη [دِفْء] (= θαλπωρή): «ντιφ’»

Το «μαντ-ντα»

المَدَّة

Το «μαντ-ντα» είναι ένας δίφθογγος της αραβικής γλώσσας. Το «μαντ-ντα» προφέρεται με την εκφορά τού «Χαμζατ αλΚαΤζ» αρχικά, και στη συνέχεια με την εκφορά ενός εκτεταμένου «ά». Το «μαντ-ντα» αναπαρίσταται στον γραπτό λόγο με το αραβικό γράμμα [آ], πάνω από το οποίο τίθεται το σημάδι [~]. Το σημάδι [~] είναι σχηματικά ίδιο με την περισπωμένη στην αρχαία ελληνική γλώσσα. Το «μαντ-ντα» αποτυπώνεται στον γραπτό λόγο της αραβικής γλώσσας με το σχήμα [آ] και προφέρεται «‘ά». Αναλυτικά:

Ο τρόπος γραφής του «μαντ-ντα» στη λέξη				
Τρόπος γραφής	Στο τέλος της λέξης		Εντός της λέξης	Στην αρχή της λέξης
	Ελεύθερο	Ενωμένο		
				

Ο δίφθογγος «μαντ-ντα» [آ] ως γράμμα					
Η προφορά	Οι μορφές «μαντ-ντα» ανάλογα με τη θέση του στη λέξη				
	Στο τέλος της λέξης		Εντός	Αρχή	Η ονομασία
	ελεύθερο	ενωμένο			
«‘ά»	جَزَا δύο τμήματα	مَلَجَا δύο καταφύγια	مِرَاة καθρέφτης	آثار μνημεία	«μαντ-ντα» مَدَّة